ԹԻՎ 11 ՀԱՅ ԹՎԱԿԱՆ ԹՎԱԿԱՆ ԻՆ

1876 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 23 ՇԱԲԱԹ ԻՐԹԼԻՍ ՍԱՊԱՂ

ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ՆՈՅԵՄԲԵՐ 4 Ն՝ 3291

Մանկական Էֆքեար

ՄԻԻՆԱՏԻ

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ԲՕԼԻԹԻԳԸՅԷ ՎԷ ՄԷՎԱՏՏԸ ՍԱՑԻՐԷ

Մանկական էֆքեար սէնէտէ 300 նիւսխէ թիպաբըլյա, գըյմէթի Իսթանպոլ իչին 2 լիրա օլտուզու կիպի թաշրալար իչին տաւխի սէնէտէ 300 նիւսխէ վիրիւերէք, վէ բօսթա բաբասը տա իչինտէ օլարագ օն իքի սիմ մէճիտիյէ տիր։

Նիւսխէսի 40 տր բարաեա սաթըլմագտա տըր։

Իրանաթ ըն պէհէր սաթրը 1 ինճի տէֆտաշ, 2 ինճի տէֆտա 2, 3 ինճիւ վէ սայիր տէֆթալար իչին 1½ վէ իրան տըրասընա գոնուլմաեան իրանըն սաթրը 3 ղրշ։

Մէքթուպ վէ սայիրէ Գալաթատա Իէնճէնէվիհ բաղարընտա վագը Ն՝ 41 Իբսի խանընտա կարապետ Ճ՝ Փանոսեան իմինէ կէօնտէրիլէճէք տիր։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

«ՄԻԻԹԱՐԻԲԻ ՎԷ ՄԻԻՕԱԼԻՀԱ»

(Տիւնքի Նիսխէմիզտէն պագըյյէ)

«Միւլահազա իտէլիմքի, Ինկիլթէրրանընը սայիր սիւէլի միւթէֆիգա իլէ չէրաեիթի սուլհ օլարագ, պիզէ կէօրթէրտիկի էն պիւյիւք թէքլիֆ, Ռուսէլինին իսլահաթը տըր։ Տէվլէթիմիզէ պէրապէր պիզ տախի էլեէվմ իսլահաթ եարմագ իմթէօրուզ, լաքին Ռուսէլի իչին թալեպ իսիլէն իսլահաթը, սայիր իսլահաթը ումումիէմիզ սըրասընտա պիզ եարալըմ տէտիկիմիզ հալտէ, Էվրոբա պունա ինանմագտա նազ իտիեոր։ Էկէր պու եօլտաքի վիրտիկիմիզ վատ, իլք տէֆա վիրիլմէքտէ օլա իտի, Էվրոբա ինանմամազըգ իթմէզ իտի, նասընքի իլք տէֆա օլարագ վիրտիկիմիզ պու միսիլիա պէր վատա ինանմըշ, վէ օ զէման շիմտիքինտէն աղըր պիր մէսէլէ, եալընըզ պէօյլէ պիր վատ իլէ թէսվիեէ իտիլիպ պիթմիշ տիր։

Լաքին պիզ «Ալտաթաեըմ տիեէն ալտանը» հիւքմիւնէ ասլա բիտէեթ իթմէքսիզին, գօճա պիր Էվրոբաեը ալտաթմագ իսթէտիկիմիզ ճիհէթէ, շիմտի նամըմըզընը, սէօզիւնիւ թութմագ եալանը օլմասը մէրթէպէսինտէ պիր չէօհրէթէ, ալտաթմըշ օլտուզումուզու մանէթ թէսիւք կէօրմէքտէտիր։

Պիզ իւմիտ իտիեորուզ քի, էկէր Էվրոբաեը իսլահաթ էմրինտէ պու քէրրէ տախի ինանտըրմադա մուվաֆագ օլուր իսէք, պու պէլիյյէի (աֆէթ) տէ իւզէրիմիզտէն տէֆ իտէպիլիրիզ։ Լաքին պու տէֆա վէրիլմէք օլան վատը, տէվլէթ նամընա վէրիր իսէք, միմքին տէյլ տիր քի Էվրոբալը ինանապիլին։ Միլլէթ նամընա վէրմէյիզ։ Տէրտէսթի թէքսիս պուլունան մէճլիսի ումումիյի ալի ճէնահ Լալիսթիճալ (աճէլէթէն) թէչբիլ իտէր՝ իսլահաթ իչին եարըլաճագ դավանինի տէրհալ պիթթանզիմ իճալընը իճրաեէ տախի պաշչար իսէք, Էվրոբա իչին գալուլէ չայեան պիր վատ վէ բիման պու օլասիլիր։ Թէնսիգաթը էսասյէմիզ Լուզէրինէ թէքսիս իտէճէք օլան գավանինի ճէտիտէմիզի բէք սէրպէսթանէ եարմալընը։ Օլ գատարը քի, տիվէլի սիթթէնին (սլ թը) Պոսնա վէ Հէրսէք վէ Պուլկարիսթան իչին իսթէտյի սէրպէսթլիքտէն տահա գիեատէսի եալընը պու վիլաեէթլէր իչին տէյլ, մէմալիքի շահանէնին հէր թարաֆը իչին հասըլ օլմալը տըր։ Պիր տէվլէթ քէնտիլիքինտէն օլարագ, թէպասընա նէ գատար սէրպէսթլիք վէրիր իսէ, օ գատար մէմուհ օլուր։ Պունուն հիչ պիր թէհլիքէսինի տախի կէօրմէզ։ Լաքին թէպասա քէնտի գուվվէթի իլէ սէրպէսթլիկի գաղանը իսէ, պունտան տէվլէթ օ նիսպէթտէ զարարը չըգար։

Զիւնքի, զայիֆ կէօրիւնմիւշ տիր։ Պա խուսուս իչին իչինտէ տիւէլի էճնէպիյէնին միւտախէլէ վէ թազեիգի կիրէր իսէ, իշ պիսպիթիւն ըզալէթ տէրէճէսինէ վարը։ Զիւնքի, պու միւտախէլէ վէ թազեիգ օ տէվլէթին չէվքէթի իսթիգլալքեարանէսինի մէֆդուտ հիւքմինէ գօեար։

Պիր սէնէտէն պէրու, Ռումէլիտէ բաթալահան սիլահլարընը ավապասը քէնտի քէնտիսինէ միւպէտատլի սիւքիւթ օլո՞ւր մը գըեաս իտիլիեոր։ Իչին իչինէ Ռուսիա տէվլէթի կիրիպ տէ, տավասընտա պու տէրէճէ իլէ բուլմիշ օլտուզու հալտէ, տավասընտան քէնտի քէնտիսինէ վագ կէչէր տէյ՞ մի տիւշիւնիլիւեոր։ Էվրոբանընը ալթը պէօյիւք տէվլէթի չու իլթիզամ իթտիքլերի սուրէթտէն քէնտի քէնտիլէրինէ նիւքուլ (կէրի տուրմագ) իտէրլէր տէյլ՞ մի հիսապ օլունուեոր։ Պու զանընարընը, պու զըեասլարընը թօքունա պիրտէն պիր «հէյեաթ» տէյէպիլիրիզ։ Էկէր պու գատար տավաեա մուգապիլ քէնտիմիզի մալլուպ կէօսթէրմէմէք ագմը հավկէթբէրվէրանէսինտէ իսէք, իթթէնիլէն վէ գապուլունտա պիպի մէճպուր իտիլէն չէյլերի պիպ քէնտիմիզ եարմալըեը։ Վիլաեաթը ասլէ իչին էկէր Էվրոբա տէվլէթլերի պիր մուահէտ սահիֆէսի իզէրինտէ պէչ տէրէճէ պիր իմթիեազ գազանընընը իսէ, անընն հէր հարֆընը պէօյիւլտէ պէօյիւլտէ, պէչ եիպ տէրէճէեէ գատար իսլազ իտէճէքլէրինէ հիչ շիբհէ իթմէմէլի տիր։ Պիպ Էվրոբանընն միւտախէլէսի օլմագսըզընն եիկիրմի պէչ տէրէճէ իմթիեազ վիրէճէք օլուր իսէք, պու եինէ եիկիրմի պէչ տէրէճէտէ գալընը կիսէր։ Էմմա պիզէ սէօյլէնիլէն սէօզլէրին հիչ պիրիսինէ հէվալէյի սէմմի գապուլ իթմէյէճէք իմիշիզ։

Նէթիճէսի պիւթիւն Էվրոբաեա գարշը կէօյիւս վիրմէյէ գատար պիր մուհարէպէ հազընրլանմագա միւնճէր օլամազընը կէօզ ալտընրարա՞գ մը, պու ճիհաթտա պուլունաճազընը։ Պիր սալզըմ իւզիւմ վիրմէմէք իչին, պիր պազը եէրլէ եէքսան իթմէքքեարը ագընը օլտուզունու թէպիմ իտէմէյիզ։ Էկէր օ պիր սալգըմ իւզիւմիւ հիչ վիրմէյէճէք օլսագ. նէ իսէ նէ, հալընուքի, պունու քէնտիլիյիմիզէ վիրմէք գարարընտա պուլունտուզումուզ հալտէ, վիրմէմէք իչին պու ֆէտտաքեարլընը կէօզէ ալտընընը իսկ, իչթէ օ զէման պիսպիթիւն պիր հարէքէթի զարիպէտէ պուլունմուշ օլուրուզ։

Պուլղարիսթան վէ Պոսնա իչին Ինկիլթէրրա տէվլէթինին տալթանաթը Սէնիյէտէն տիւվէլի սայիրէ իլէ պէկ իթթիֆագ իսթէտիյի իսլահաթը Ռում թէպասայի շահանէյէ տախի թէամիմ էմրինտէ, Եունանիսթանտա սէքիզ պին քիշիտէն իպարէթ պիր միթինկ ադտ իտիլմէսինի զազէթալար իւզէրինտէ հավատիսի ատիյէ կիսի պիր նազարլա օգուսմամալընը։ Եարընն, Իրան տէվլէթի տախի իսլահաթը մէկզիւրէնին էրմէնիլէրէտէ թաամիմինի թավսիյէյէ գալընը իսէ, տալա իսթիզրաղ իթմէմէլիյիզ։ Սէօզիւն բէք տօզրուսունու իսթէ՞րմիսինիզ։ Էրմէնի բաթրիսի էֆէնտի հազրէթլերինին ալտրէն Պոսը Ալիյէ վուգուի միւբաճաաթընը կիւլիւնէճէք պիր հարէքէթ օլմագ իւզրէ թէլագը իթմէմէլիյիզ։ Իչին իչինէ Էվրոբանընն պու կիւնքի ումումի բօլիթիգասը կիսի պիր գուվվէթ կիրտիքտէն սոնրա, եէհուտիլերին վէ Զինկեանէլերին պիպ իմթիեազաթը մախսուսէ թալեպինէ գըեամրը կիւլինէճէք ահվալտէն ատտ օլունամագ։ Կէօրիւեորուզքի, հէր զէմանտա օլտուզու կիսի, պու կիւնքի կիւնտէ տախի հիքմ սիւրէն չէյ գուվվէթ տիր։

Պիր գուվվէթ գարշըսընտա մուգավէմէթ իչին էլտէ գուվվէթ պուլունմահաճագ օլուր իսէ, ագլ ու հիքմէթլէ օ գուվվէթին մէմուրլարինի թային իտէրէք, պարի մազարրաթընտան օլտուն թէվէգգիւ չարէսինէ պագըմալը տըր։ Նէթիճէյի քէչամ, մատամ քի ալթը մահա գատար թէմտիտ իտիլմէյի ըէվիրի հալտէն անլաշըլան ալթը հարֆթա միւտտէթ պիր մ՝ութարէքէ ադտ իտիլմիշ տիր, նէ եարըլաճագ իսէ, շու միւտէթ իչինտէ եարըլըպ պիթմէլի վէ նիհայէթ ալթը այ սոնրա մուհարէպէնին թէճէտտիւտիէ մէյտան պըրաղմամագ լազըմ օլտուզու կիսի, զաթէն պիթթասի իճրա իտիլմէճէք օլան իսլահաթ, տէվլէթ նամընա պիլ իճրա, Էվրոբանընն միւտախէլէսինի տախի պու սուրէթլէ մէնն վէ թէմամիյի իսթիգլալըմըզը մուահաֆազա էյլէմէլի տիր։»

Պէրլինտէն ժուրնալ ադ ժէնէվ

զրեասլարընն թօքունա պիրտէն պիր «հէյեաթ» տէյէպիլիրիզ։ Էկէր պու գատար տավաեա մուգապիլ քէնտիմիզի մալլուպ կէօսթէրմէմէք ագմը հավկէթբէրվէրանէսինտէ իսէք, իթթէնիլէն վէ գապուլունտա պիպի մէճպուր իտիլէն չէյլերի պիպ քէնտիմիզ եարմալընը։ Վիլաեաթը ասլէ իչին էկէր Էվրոբա տէվլէթլերի պիր մուահէտ սահիֆէսի իզէրինտէ պէչ տէրէճէ պիր իմթիեազ գազանընընը իսէ, անընն հէր հարֆընը պէօյիւլտէ պէօյիւլտէ, պէչ եիպ տէրէճէեէ գատար իսլազ իտէճէքլէրինէ հիչ շիբհէ իթմէմէլի տիր։ Պիպ Էվրոբանընն միւտախէլէսի օլմագսըզընն եիկիրմի պէչ տէրէճէ իմթիեազ վիրէճէք օլուր իսէք, պու եինէ եիկիրմի պէչ տէրէճէտէ գալընը կիսէր։ Էմմա պիզէ սէօյլէնիլէն սէօզլէրին հիչ պիրիսինէ հէվալէյի սէմմի գապուլ իթմէյէճէք իմիշիզ։

Նէթիճէսի պիւթիւն Էվրոբաեա գարշը կէօյիւս վիրմէյէ գատար պիր մուահարէպէ հազընրլանմագա միւնճէր օլամազընը կէօզ ալտընրարա՞գ մը, պու ճիհաթտա պուլունաճազընը։ Պիր սալզըմ իւզիւմ վիրմէմէք իչին, պիր պազը եէրլէ եէքսան իթմէքքեարը ագընը օլտուզունու թէպիմ իտէմէյիզ։ Էկէր օ պիր սալգըմ իւզիւմիւ հիչ վիրմէյէճէք օլսագ. նէ իսէ նէ, հալընուքի, պունու քէնտիլիյիմիզէ վիրմէք գարարընտա պուլունտուզումուզ հալտէ, վիրմէմէք իչին պու ֆէտտաքեարլընը կէօզէ ալտընընը իսկ, իչթէ օ զէման պիսպիթիւն պիր հարէքէթի զարիպէտէ պուլունմուշ օլուրուզ։

Պուլղարիսթան վէ Պոսնա իչին Ինկիլթէրրա տէվլէթինին տալթանաթը Սէնիյէտէն տիւվէլի սայիրէ իլէ պէկ իթթիֆագ իսթէտիյի իսլահաթը Ռում թէպասայի շահանէյէ տախի թէամիմ էմրինտէ, Եունանիսթանտա սէքիզ պին քիշիտէն իպարէթ պիր մ՝ութարէքէ ադտ իտիլմիշ տիր, նէ եարըլաճագ իսէ, շու միւտէթ իչինտէ եարըլըպ պիթմէլի վէ նիհայէթ ալթը այ սոնրա մուհարէպէնին թէճէտտիւտիէ մէյտան պըրաղմամագ լազըմ օլտուզու կիսի, զաթէն պիթթասի իճրա իտիլմէճէք օլան իսլահաթ, տէվլէթ նամընա պիլ իճրա, Էվրոբանընն միւտախէլէսինի տախի պու սուրէթլէ մէնն վէ թէմամիյի իսթիգլալըմըզը մուահաֆազա էյլէմէլի տիր։»

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներ

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն Գանգրէսը Սամուէլ Ֆրանսիսը Ուորտ Փենսիլվանիայէն Ներկայացուցիչ ընտրեցին։ Ուորտ Ռեսպուբլիկական կուսակցութեան անդամ է։

Ֆրանսիա

Ֆրանսիոյ Ազգային Ժողովը Ֆրանսիոյ Սենատի ընտրութիւնները հետաձգեցին մինչեւ 1879 թուականը։ Ֆրանսիոյ Սենատի ընտրութիւնները պիտի կատարուին 1879 թուականի Յունուարի 5-ին։

Գերմանիա

Գերմանիոյ Ռայխստակը Գերմանիոյ Սոցիալիստներուն դէմ ուղղուած օրէնքը հաստատեց։ Ռայխստակի նախագահ Ֆոն Ալվենսլեբէն Գերմանիոյ Ռայխստակի նիստերը հետաձգեցին մինչեւ Դեկտեմբերի 3-ը։

Ռուսիա

Ռուսիոյ Սենատը Ռուսիոյ Գանգրէսի նիստերը հետաձգեցին մինչեւ Դեկտեմբերի 3-ը։

Ռուսիոյ Գանգրէսի Ներքին Գործոց Նախարարութեան Տեղեկագրի մասին Ռուսական

պուսանա ինթիխապ օլունաճագ ազանը, պէր մուճիպի խաթթը հիւմաեուն ասար վէ հարաքեաթը, ճիւ հէնին մէվլուդ վէ միւթէմէտտի օլմագ իչին, չախս վէ զաթլարընը պէյն էլ նաս հիւսնի սիրէթ (թավր ու հարէքէթ) վէ ախլէագ իլէ մաարուֆ վէ միւթթասըֆ, վէ տէվլէթին լիսանը ըէսմիսինէ վազըֆ օլմասը, վէ սիննէն 25 եաշընտան աշաղը պուլունմամասը, վէ միւտտէթի էօմրիւնտէ հիչ պէր ճինաեէթլէ, վէ եաբօլիթիգա ճիւնհասըյլա մահֆիւմ օլմամասը, վէ մէմլէքէթտէ ազ վէ չօգ էմլաք սահիպի պուլունմասը չէրաեիթի էսասիեէտէն օլմաղլէ, սունուֆը թէպաաեը տէվլէթի Ալիեէտէն պու էվսաֆը ճամի օլան հէր չախսըն մէճլիսի մէպուսան ազալըընա ինթիխապ օլունմաղա սէլահիեէթի վար տըր, վէ ֆագաթ ազալըընա ինթիխապ օլունաճագ զաթ պիլֆիլ մուազզաֆ մէմուրիյի տէվլէթտէն օլտուղու, վէ քէնտիսի ինթիխապը գապուլ իթտիկի հալտէ, թէրքի մէմուրիեէթ իթմէսի լազըմ կէլիր, վէ շուրասը մալիւմ օլմալը տըր քի հէր վիլաեէթտէն ինթիխապ օլունաճագ մէպուսան, եալնըզ օ վիլաեէթին վէ եախօտ պէր սընքէքը էհալինէն մէպուսանը օլմաեբպ, մէմալիքի տէվլէթի Ալիեէ ումում էհալիսինին մէպուսանը օլաճագլարտըր։

Տէօրտունճիւ մատտէ. — Պու սէնէլիք հէր վիլաեէթտէն իսթէնիլէճէք ազանըն ատէտ վէ մէգտարը, պաշգաճա եաբըլան ճէտվէլտէ կէօսթէրիլմիկի վէճհ իլէ մուայեէն օլտուղունտան, պէր վիլաեէթէ մէրպութ օլան սանճագլար տախիլինտէ նէ գատար գազվար իսէ, օնլարըն մէրքէզի լիվա մէճլիսէրիյլէ վիլաեէթ իտարէ մէճլիսէրինին ինթիխապը էհալի իլէ մէնսուպ օլան ազասը, միւնֆէրիտէն մէճլիսի մէպուսան իչին ազա ինթիխապ իտեճէ բէյէր տիր, չէօյլէ քի, պէր վիլաեէթտէ մէճլիսի մ. պուսան իչին Միսլիմ վէ զայրը Միսլիմ գաչ նէֆէր ազա իսթէնիրմիչ իսէ, օնուն իչին տաբիլի վիլաեէթտէ պուլունան գազալարընը գայմագ ամլարը.յա էվլիեէ միւթէսարրըֆլարընա մէլֆուֆ սուրէթ մուճիպինէ, պէր մէքթուպ եազըլըպ, մանէլինտէ վիլաեէթտէն Միսլիմ չու գատար, վէ զայրը Միսլիմ չու գատար ազա իսթէնիրմիչ օլտուղունտան պահսըա, պունլարընը սուրէթի ինթիխապը նէ վէճհ իլէ օլաճագը թարիֆ օլունաճագ տըր։ Օնուն իւզէրինէ, իտարէ մէճլիսլէրի ազայի միւնթէխիպէսինին հէր պէրի վիլաեէթ տախիլինտէ օլան վէ հալ ու սընֆաթը իւչինճի մատտէնին թարիֆաթընա մուվաֆֆըգ պուլունան Միսլիմ վէ զայրի Միսլիմ զէվաթտան մանթուպ օլան սընքէք վէ ատէտ միւսավի հէր քիմլէրի միւնասիպ կէօրիւրլէր իսէ, մէմուրլարին մէլքիեէնին մէխսուսի օլմաեարագ, իսիմլէրինի պէր վարագաեա թահրիր իլէ, զէյլինի իմզա վէ եա թէմհիր իտիպ, վէ պու վարագաեը պէր զարֆ տէրունինէ վազ իլէ մէօհիւրլէեիպ, պունլար թագբմը.յա Շէհիր էմանէթի թարաֆընտան Շուրաեի տէվլէթէ կէօնտէրիլէճէք. վէ մէրքէզի վիլաեաթտա ճարի օլան ուսուլ վէճհ իլէ, էվրագը մէրգումէ Շուրայի տէվլէթտէ պէթ թէտգիգ, իսիմլէրինտէ էքսէրիեէթ հասըլ օլան զէվաթ թէրճիհ իլէ, մէմուրիեէթլէրի իլան օլուպ, եէտլէրինէ շահատէթնամէ վէրիլէճէք տիր։

Եէտինճի մատտէ.—Մէճլիսի մէպուսան ազասընըն հէր պիրինէ Տէրիսաատէթէ եէվմի վիրուալէրինտէն իթիպարէն, չէհրիեէ իւչէր պէն զուրուշ վէրիլէճէկի, վէ թաշրաարատան կէլէճէք օլանլար, ավտ.թի հարճրահլարը թէսվիեէ օլունաճաղը կիպի, մահէլլէրինտէն Տէրիսաատէթէ գատար մէսարիֆի սէֆէրիեէլէրի իչին տախի իւչէր պէն զուրուշ այլեգ հիսապը.յա վէ մէսարիֆ իթիպարը.յա պէր մուվազզաֆ մէմուրա նիզամէն նէ գատար խարճ բահ վէրիլմէք լազըմ կէլիր իսէ, օնա թէվֆիգան պիլ հիսապ օ գատար ագճէ մահէլլէրի մալ սանտըգլարընտան իթա գելընաճագ տըր, վէ ազայի մաթլուպէնին իքի սիւլիսիս Տէրիսաատէթտէ իճթիմա իթտիքտէ, մէճլիսի մէպուսան ազայի պագիեէնին վիրուտինէ պըրագըլմաեբպ, պիլիսթիգան սատը օլաճագ իրատէյի սէնէյյէ մուճիպինճէ, մէճլիսի մէզքիւր հէման քիւչատ օլունաճագ տըր։

13 շէվվալ 93։

ԹԻՒՐՔԻԱ ՎԷ ՐՈՒՍԻԱ

Թայմս ղազէթասը, Ռուսիա իլէ Թիւրքիա պէյնինտէ պիր մուհարէպէ իհթիմալինտէն պահս իթտիկի սըրատատը քի, «կէրէք միլլէթլեր վէ կէրէք ինսանլար, մուհիմմ պիր վագատ վուգու պուլմազտան էվվել պաղը մուամէլաթը ըէսմիեէեի իճրաեէ մէճպուր տուրլար։ Շէօյլէ քի, իշթիքեա վէ մաթլուպաթլարը հէր նէ իսէ, իւլթիւմաթում սուրէթի իլէ պէեան իթմէլի տիրլէր. վէ էկէր ուզաթմագլա տիւշմէն պիր շէյ գազանապիլիր իսէ, իքի թարաֆտան տա սոնու կէլմէղ սուրէթտէ ճէվապ ալընըպ վէրիլէպիլիր։ Պունլար վագբթ զոյ իթտիրիպ, պու էսնատէ թարաֆէյն տօթպարը, պաշ եէրէ եօրուլաճագլարընը պիլտիքլէրի իլէ պէրաբէր իքի թարաֆա տա ուզլաշմագ նասիհաթը վէրիրլէր։ Ռուսիա, արթըգ սապր իտէմէղ օլտուղունու պէեան իչին հավանըն պիր ազ սօուսմասընը, վէ թունա նէհրինին պուզ պաղլամասընը իսթէր իսէ, իչի ուզատա պիլիր։ Շու տախի ինթիմալ տըր քի Պապը Սլի, իշ իշտէն կէչտիքտէն սօնրա, լօրտ Տէրպինին թէքլիֆաթը գապուլ օլունաճաղընա տայիր թահրիրէն սէօզ վիրէրէք, Ռուսիանըն մաթլուպաթը գաթիեէսինէ մուվաֆագաթ իյլէսին։ Պու սուրէթլէ ինթիմալ քի, պէր դաշ հաֆթա վէ եախօտ պիր գաշ այ սուլհա խալել կէլմէսին, ֆագաթ մուհարէպէ աֆէթի պիւսպիթիւն պէր թարաֆ իտ'լիր տէյի ինանմագ իչին տէ դայէթ գավի իման լազըմ տըր։

«Էկէր Ռուսիա իլէ Թիւրքիա պէյնինտէ շաեէտ մուհարէպէ վուգու պուլուր իսէ, պու մուհարէպէ 1829 վէ 1854 սէնէլէրի մուհարէպէլէրինատէն պիր ազ ֆարգլը օլաճագ տըր։ Թիւրքլէր պու կիւնքի կիւն պազը ճիհէթլէրլէ էօյլէ շէյլէրէ մալիք տիրլէր քի օլ վագբթլար օնլարտան մահրում իտիլէր։ Մէզքիւր իքի մուհարէպէլէրտէ, Ռուսլար Գարատէնիզէ սահիպ իտիլէր։ Իմտի պու կիւնքի կիւնտէ Թիւրքիա տէնիղ իւղէրինտէ քէնտի էսքի տիւշմէնինէ գարշը գօեապիլիր։ Պունատան մաատա, Ռուսլար, 1854 տէ Օսմանլը օրտուսունա էհէմմիեէթ վիրմէմէղլիք իթմէտիքլէրի հալտէ, պու կիւնքի կիւն իսէ օրտուլի մէզքիւր օլ վագբթտան էյի վէ գուվվէթլի պիր հալտէ պուլունմագտա տըր։ Սըրպիա մուհարէպէսի, Օսմանլը ժէնէրալլարընը, նասըլ քի եվվելլերի էօյլէ տէ պու կիւնքի կիւնքի կիւն առյկուուղ օլտուգլարընը էկէր իսպաթ իթտի իսէ, նէֆէրաթը ասքէրիեէնին էսկի խայսիեէթլէրինի զայպ իթմէտիքլէրինի տախի իսպաթ իթմիշ տիր։ Պուրալարա գատար հիւքիւմէթի Սէնիեէ, 1829 վէ 1854 սէնէլէրի մուհարէպէլէրի աչըլտըղը վագբթ պուլունտուղու հալտէն էյի տիր. ֆագաթ էկէր Ավստրիա պի թարաֆ տուրուպ, վէ Թիւրքիանըն տա միւթթէֆիգի օլմասա, մուհարէպէնին նէթիճէսի Ռուսիաեա խաեբըլը օլաճաղը չիւպհէսիզ տիր։ Թիւրքիանըն միւթթէֆիգ պուլմասընա կէլինճէ, իսթանպօլու զապթա գալգըշըլմատըգճա, միւթթէֆիգ պուլմասը պիրազ կիւճճէ օլաճագ տըր։» (Լ. Հ.)

—Բօմատա թապ օլունան Իթալինամ զազէթա հոկտեմբեր 26 թարիխլի նիւսխէսինտէ եազտըղընա կէօրէ, Ռուս հիւքիւմէթի ամիրալ Պուխթագօֆուն թահթը դօմանտասընտա պուլունան ղբրհլը տօնանմասընը Իթալիա սուլարընտա, վէ ճէնուպի Իթալիանըն պիր ղիմանընտա դբղլսթմաեա գալար վիրմիշ, վէ պու պապատ Իթալիա հիւքիւմէթի հիչ պիր մուխալիֆէթ կէօսթէրմէմիշ տիր։ Մէզքիւր ղազէթանըն իլավէ իթտիկինէ նազարէն, Ռուսիա տէվլէթի ճէսիմ պիր գուվվէթ ճէմ իտիպ, հիյնի հաճէթտէ Շարգա սէվգ իտէպիլմէք իչին խասսէթէն պիր Իթալիա լիմանը իսթիեաբ իյլէմիշ տիր։

—Հոկտեմբեր 28 թարիխի իլէ Ռուսճուգտան Լէվանթ Հէրալտ ղազէթասընա չու աթիտէքի եազըլմըշ տըր.

«Ռուս կէօնիւլլիւլէրի, սիլահ, էշեա, վէ մուհիմմաթլա Մէմլէքէթէյնտէն կէչմէք իչին եվվելքի կիպի սայդը իթմէեօրլար։ Շէօյլէ քի, կէլիպ կէչին կէօնիւլլիւլէրին սաեբոբ օլ տէրէճէ արթմըշ տըր քի, պունտան պիր գաշ կիւն ադտէմ կալաչ էհալիսի, Ռուսիա իլէ տէվլէթի Ալիեէ պէյնինտէ իլանը հարպ օլմուշ, վէ օրտուսու Մէմլէքէթէյնէ կիրմիշ տիր տէեու զանն իթմէքտէ իտիլէր։ Չիւնքի պիր չօգ Դագազլարը թէքմիլէն սիլահը օլան պարկիրլէրինին իւղէրինտէ օթուրաբադ չէհրի մէզքիւրտէն կէչտիքլէր։ Վէ Թունա իչին պիր թագբմ գարուանլարը աչըգտան աչըգա Ռուս հիւքիւմէթի թարաֆընտան իլթիզամ իտիլտէկի կէօրիւլմէքտէ տիր։

Զօգ տէֆա պէօյլէ սըրալարտա վագը օլտուղու իւղրէ, չու սոն վագբթլարտա տախի Տօպրուճա հագգընտա պաղը կէօնա ալթիւսթ իտիճի թէվթուրլար շուեու պուլտու, վէ Ինկիլթէրրա սէֆարէթի, վիլաեէթի մէզքիւր գբսմընտա իգամէթ իտէն պաղը Ինկիլիզէրտէն հալը քէյֆիյէթի խապէր ալընճա, Կալայսը Ինկիլիզ

պիր ազ ֆարգլը օլաճագ տըր։ Թիւրքլէր պու կիւնքի կիւն պազը ճիհէթլէրլէ էօյլէ շէյլէրէ մալիք տիրլէր քի օլ վագբթլար օնլարտան մահրում իտիլէր։ Մէզքիւր իքի մուհարէպէլէրտէ, Ռուսլար Գարատէնիզէ սահիպ իտիլէր։ Իմտի պու կիւնքի կիւնտէ Թիւրքիա տէնիղ իւղէրինտէ քէնտի էսքի տիւշմէնինէ գարշը գօեապիլիր։ Պունատան մաատա, Ռուսլար, 1854 տէ Օսմանլը օրտուսունա էհէմմիեէթ վիրմէմէղլիք իթմէտիքլէրի հալտէ, պու կիւնքի կիւն իսէ օրտուլի մէզքիւր օլ վագբթտան էյի վէ գուվվէթլի պիր հալտէ պուլունմագտա տըր։ Սըրպիա մուհարէպէսի, Օսմանլը ժէնէրալլարընը, նասըլ քի եվվելլերի էօյլէ տէ պու կիւնքի կիւնքի կիւն առյկուուղ օլտուգլարընը էկէր իսպաթ իթտի իսէ, նէֆէրաթը ասքէրիեէնին էսկի խայսիեէթլէրինի զայպ իթմէտիքլէրինի տախի իսպաթ իթմիշ տիր։ Պուրալարա գատար հիւքիւմէթի Սէնիեէ, 1829 վէ 1854 սէնէլէրի մուհարէպէլէրի աչըլտըղը վագբթ պուլունտուղու հալտէն էյի տիր. ֆագաթ էկէր Ավստրիա պի թարաֆ տուրուպ, վէ Թիւրքիանըն տա միւթթէֆիգի օլմասա, մուհարէպէնին նէթիճէսի Ռուսիաեա խաեբըլը օլաճաղը չիւպհէսիզ տիր։ Թիւրքիանըն միւթթէֆիգ պուլմասընա կէլինճէ, իսթանպօլու զապթա գալգըշըլմատըգճա, միւթթէֆիգ պուլմասը պիրազ կիւճճէ օլաճագ տըր։» (Լ. Հ.)

—Բօմատա թապ օլունան Իթալինամ զազէթա հոկտեմբեր 26 թարիխի նիւսխէսինտէ եազտըղընա կէօրէ, Ռուս հիւքիւմէթի ամիրալ Պուխթագօֆուն թահթը դօմանտասընտա պուլունան ղբրհլը տօնանմասընը Իթալիա սուլարընտա, վէ ճէնուպի Իթալիանըն պիր ղիմանընտա դբղլսթմաեա գալար վիրմիշ, վէ պու պապատ Իթալիա հիւքիւմէթի հիչ պիր մուխալիֆէթ կէօսթէրմէմիշ տիր։ Մէզքիւր ղազէթանըն իլավէ իթտիկինէ նազարէն, Ռուսիա տէվլէթի ճէսիմ պիր գուվվէթ ճէմ իտիպ, հիյնի հաճէթտէ Շարգա սէվգ իտէպիլմէք իչին խասսէթէն պիր Իթալիա լիմանը իսթիեաբ իյլէմիշ տիր։

—Հոկտեմբեր 28 թարիխի իլէ Ռուսճուգտան Լէվանթ Հէրալտ ղազէթասընա չու աթիտէքի եազըլմըշ տըր.

«Ռուս կէօնիւլլիւլէրի, սիլահ, էշեա, վէ մուհիմմաթլա Մէմլէքէթէյնտէն կէչմէք իչին եվվելքի կիպի սայդը իթմէեօրլար։ Շէօյլէ քի, կէլիպ կէչին կէօնիւլլիւլէրին սաեբոբ օլ տէրէճէ արթմըշ տըր քի, պունտան պիր գաշ կիւն ադտէմ կալաչ էհալիսի, Ռուսիա իլէ տէվլէթի Ալիեէ պէյնինտէ իլանը հարպ օլմուշ, վէ օրտուսու Մէմլէքէթէյնէ կիրմիշ տիր տէեու զանն իթմէքտէ իտիլէր։ Չիւնքի պիր չօգ Դագազլարը թէքմիլէն սիլահը օլան պարկիրլէրինին իւղէրինտէ օթուրաբադ չէհրի մէզքիւրտէն կէչտիքլէր։ Վէ Թունա իչին պիր թագբմ գարուանլարը աչըգտան աչըգա Ռուս հիւքիւմէթի թարաֆընտան իլթիզամ իտիլտէկի կէօրիւլմէքտէ տիր։

Զօգ տէֆա պէօյլէ սըրալարտա վագը օլտուղու իւղրէ, չու սոն վագբթլարտա տախի Տօպրուճա հագգընտա պաղը կէօնա ալթիւսթ իտիճի թէվթուրլար շուեու պուլտու, վէ Ինկիլթէրրա սէֆարէթի, վիլաեէթի մէզքիւր գբսմընտա իգամէթ իտէն պաղը Ինկիլիզէրտէն հալը քէյֆիյէթի խապէր ալընճա, Կալայսը Ինկիլիզ

պէյլիք սէֆինէսի Պիւեիւքիւեէ կիթ-մէսինի էմր իթտի, վէ պու խուսուս մէմլէքէթտէ պիր տէրէճէ հէեէճանը մուճիպ օլտու։ Իհթիմալ քի պու թէտպիրին իթթիխազընա պիր սէպէպ եօղուտու։ Թուլյա միլթէսարրբֆը Ա-լի պէյ, Ռուս իխթիլալ գօմիթէյէրի-նին շէրիգլէրինին միրուրինի մէնն իթ-մէք իւզրէ, պաղը թէտապիրէ թէշէպ-պիւս իթմիշ իտի, վէ իշթէ պու մատ-տէ Քէօսթէնճէտէ վէ Զէրնավօտատա-քի Ինկիլիզլերի տիւշարը խէյֆ վէ իշթիրապ իյլէտի։

Բէշթատան կէլէն սօն բօսթա իլէ, ժէնէրալ Գլաբգա Տէրիսաատէթէ միւ-թէվէճճիհէն պուրատան կէշտի։ Ռու-սիա գօնսօլօսու Մէմլէքէթյտէ օն կիւն գատար սէյյահաթ իթտիքտէն սօնրա ավտէթ իթտի։

Տէվլէթի միւշարիէյհանը գօնսո-լօս սբր քեաթիպի տախի, պիր վա-գբթատան պէրու Ռուսիատա պուլուն-մագտա օլուպ, վէ մէղքիր գօնսօլօս-խանէնին թէրճէմանլարընատան պիրի, սէյյլէնտիկինէ կէօրէ, սօն վուգուաթ-լարտա գարարտիտէ օլան Պուլկարլարա իեանէ թէվզի էթմէք իւզրէ, Թբր-նօվա վէ Կապրօվա վէ սայիր մահէլ-լերէ կէթմիշ իքէն, անլէր տախի պու-քէրրէ շէհրիմզէ ավտէթ իթտիլէր։

Պայրամտան պէրու պուրատա գբշ մէվսիմի հիւքմիւնիւ իճրաեէ պաշլա-տը, վէ Իսթապօլ իլէ Վիէնա բոսթա-լարը գբրգ վէ ալթմշշ սաաթըն իչին-տէ պու թարաֆա կէլիեօրլար։

Թունա իտարէսինին Ա.քիֆ վաբօրու-նուն Ավսթրիա գումբանիասը վաբօր-լարընատան պիրի իլէ չաթըշարագ, թէ-լէֆ օլմասընէն տավասը Իսթանպօլտա կէօրիւլէճէք տիր։ Տէրիսաատէթ Ա-վսթրիա սէֆարէթի թարաֆընատան պէյլէ թէնսիպ իտիլմիշ օլտուղունտան, Թէրսանէյի ամիրէ մարիֆէթիլէ պու թարաֆա կէօնտէրիլմիշ օլան ավօգաթ Խրիսթաքի էֆէնտի Սարթօրինսքի, պու գարար իւզէրինէ սօն բոսթա իլէ Իս-թանպօլա տէօնմէկէ մէճպուր օլմուշ տուր։

—Ալէքսինաչը զապթ իչին վուգու պուլան սօն մուհարէպէլէր հագգընտա Վագբթ ղազէթասընտա կէօրիւլէն մա-լիումաթ տը։

«Ալբան մալիումաթա կէօրէ, թբշ-բրինի էվվէլին 27 ինճի բազար կիւնիւ Տէլիկրատը քիլիտի մէսապէսինտէ պուլունան միսթահքէմ թէբէ ասա-քիրի Շահանէ թարաֆընատան զապթ վէ թէսխիր օլունտուղու կիպի, Դօր-չիլաճ իլէ Ալէքսինաչ իւզէրինէ տախի թէարրուզ վէ թէճավուզ օլունմուշ իտի։ Եէվմի մէղքիրտէ, ֆէրիգ սաա-տէթլու Ֆազլը բաշա հազրէթլերի Իսթանպօլտան օրաեա վիրուտ իտէն պէյիւք թօբլարլա Ալէքսինաչ իսթիհ-քեամաթընը խայլի զէտէլէտիկի կիպի պիր գաչ ճիհէթտէն տախի հիւճում նիւմայիշլերի իլէ տիւշմէն թախվիֆ օլունմուշ, վէ Ալէքսինաչ իլէ Տէլիկը-բատա պէյնինտէ մուգատտէմճէ ասա-քիրի Շահանէ թարաֆընատան եաբլ-մըշ օլան քէօրրիւտէն 30 թապուր վէ Նիշտէն տախի մբգտարը քեաֆի գուվ-վէթ թէրթիպ, վէ թէսրիպ օլունա-րագ, Ալէքսինաչը արգատան վէ էօն-տէն վուրուլմասը, վէ պու էնատէ, Ֆազլը բաշանը տախի մէղքիւր թօբ-լարյա գասապա վէ իսթիհքեամաթը տէօյմէսի գարարլաշըբբլարագ, թբշ-բրինի էվվէլին 28 ինճի կիւնիւ պու հա-լէ քէթէ պաշլանըբմշ իսէ տէ, տիւշմէն ասաքիրի շահանէնին հարէքէթինի ան-լամասը.յլա, կիճէ Ալէքսինաչտան ֆի-բարէ մէճպուր օլմուշ, վէ սապահլա-երն ասաքիրի շահանէ Ալէքսինաչա կերմիշ տիր։ Մուախխարէն Տէլիկրա-տա տախի ասաքիրի շահանէ հիւճում իտէրէք, օրասընը տախի զապթ իթ-միշ, վէ կէրէք Ալէքսինաչտա վէ կէ-րէք Տէլիկրատտա տիւշմէն քիւլլի-եէթլի թէլլֆաթ վէրմիշ տիր։»

—Տիւնքի ճիւմաա սէլամլըգ ըէսմի պիսի Տօլմա Պաղչէ ճիվարընտա քեա-եին Վալիտէ ճամիի շէրիֆինտէ վագտ օլմուշ տուր։

—Ռուսիա սէֆիրի ժէնէրալ Ինեա-թիէֆ հազրէթլերինին, պու կիւն սէֆա-րէթ մէմուրինի իլէ Պէօյիւքտէրէտէն Պէյօղլունա նագլ իտէճէքլերի իշի-տիլմիշ տիր։

—Ինկիլթէրրա սէֆիրի սբր Հէնրի Էլիբթ հազրէթլերի պիթիւն սէֆա-րէթ հէյեէթի իլէ տիւն Թարապիա-տան Պէյօղլու սէֆարէթխանէսինէ նագլ էթմիշ տիր։

ԷՍՀԱՄԸ ՈՒՄՈՒՄԻԵԷ

Պու սապահ աչըլըը 2 սաաթ 12 ղրշ. 30 փր.

ԻԼԱՆ

Եունանիսթանըն եիւզտէ 8 ֆայիզլի վէ նիւմէրօլարը ղիյրտէ պէէան օլու-նան իսթիգրազ թահվիլաթը տիւնքի կիւն Դալաթա իլէ Զէյթին Իսկէլէսի արասընտա ղայպ օլմուշ օլտուղունտան, հէր քիմ քի պուլմուշ իսէ, Դալաթա-տա Մանտրգճըլար իշինտէ Մ. Անտո-նաքի Պաղչէվան օղլունուն էճզախա-նէսինէ կէօթիւրտիւկիւնտէ, լաեբգը պագչիշ վիրիլճէկի, վէ մէղքիր թահվիլաթ հէր քիմին եէտինտէ կէօ-րիւլիր իսէ, հիւքիւմէթ մարիֆէթի իլէ իլէ ախզ ու կիրֆթ օլունաճաղը իլան օլունուր։

15.475	21,052	21,783
16.092	21,053	21,791
16.093	21,054	21,792
16,096	21,055	21,793
19.402	21,777	21,794
21,051	21.778	21.795

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՏԻԵԱՐՊԷՔԻՐՏԷՆ ՄԷԿԹՈՒՊ

1876 Սեպտ. 11 Տիգրանակերտ

. . . Խմբագիր,

Մանզումէ պատուական թերթիդ 3221 թուոյն մէջ Բաղեշու խնդրակատար Ս. Աստ-ուածածին վանուց կողոպտուելու մասին եղած ազդու խորհրդածութեամբդ ազգա-սիրական ցաւակցութիւններդ յայտներ էիք, որն որ կարդալով քիչ ցաւ չզգեց մեզ։ Ահարոն քահանայապետի թոռն Փենեհէսի նախանձաւորութեամբը վառուելով այսպի-սի Ազգային սեփականութեանց մերձա-կայ ընտանիներէն Ակգի վրէժն լուծել թէև հակամիտեցաք, սակայն ներկայ դա-րուս մէջ գէնքի մահացուցիչ հարուածէն աւելի դրչին ազդեցութիւն ունենալը խոր-հելով, մեր խորհրդածութիւնն ալ ձեր պատուական թերթի միջոցաւ հրատարա-կելու փափաքն ունեցանք, յուսալով ձեր ազգասիրութեան, որ մերձակայ մէկ թեր-թիդ մէջ հիւրնկալելու շնորհն մեզմէ չէք զլանար։

Խնդրակատար վանուց պէս ազգիս հա-սած անթիւ չարիքներու յեղյեղումը ուրիշ աւելի թողլով, միասուելու ենթակայա-ցելոց մի քանի ազգավնաս վիճակն համա-ռօտիւ նկարագրել է նպատակնիս ասն ան-դամ։ դուցէ դեռ չմոռուած, Ազգային վարչութիւնն ի գումի չարժի առաջքն առ-նելու։

Վերոյիշեալ վանքին յար և նման, քաղ-քէս 12 ժամ հեռի դէպի հիւսիս Արդնու-բարձրահայեաց Ս. Աստուածածնի և դէպ ի յարևելս Մակարայեցւոց ամենահայեաց Ս. Աստուածածնի անունով շինուած վան-քերը անխնամ կը մնան։

Ցիշեալ երկու վանքերն ալ դիրքի գե-ղեցկութեան, օդի մաքրութեան և շէնքի հաստատութեան կողմանէ անհամեմատ են. իրենց փառաւոր եկեղեցիներէն զատ երեք կողմէ շրջապատեալ ունին շատ մը օրինա-ւոր սենեակներ՝ որոց մանրամասն նկարա-գրութիւնը՝ ուրիշ անգամ լինելուն՝ երկրոր-դելը զանց կը մնայ։ յորս իւր շրջակայնե-րէն վերջին 36 կամ աւելի ժամ հեռաւոր գիւղերէ ջերմեռանդ ուխտաւորներ միշտ կը յաճախեն, մանաւանդ յառաջինը և իրենց ազատ տրօքը հարստացուցեր են զայնս։ բայց սակայն երբ զուր վատնուէր, կվատ-նուի և պիտի վատնուի ալ եթէ հոկողու-թեան տակ չառնուի, վանն զի երկուքն ալ ոչ որբանոց, ոչ վարժարան, ոչ օրինաւոր միաբանութիւն և ոչ ալ վանական հոգա-բարձութիւն ունին։ առաջնոյն մէջ թէ և մի զառամեալ վանահայր և մի քանի ան-շահ վարդապետ և աշխարհական կղերա-նուի։ բայց երկրորդին մէջ երբեմն մի վարդապետ և քանի հացակեր կգտնուի և երբեմն բնաւ։ մոլեցն ու ելիցը բաց ի ըս-տակները մխոցներէն ոչ ոք տեղեկութիւն ունի։ քանիցս տեղեկագրուած է վանա-կան խորհրդոյն և խոստացած են պար-տուպատշաճ տնօրինութիւն ընել։ սակայն անհիմն խոստում։

Առաջինը՝ վանահայր ըսուած Օհաննէս վարդապետի փոքրաւոր Կարապետի ձեռք կմնայ։ որն որ խեղճ ընտանիքէ յառաջ ե-կած մէկն ըլլալով, հիմայ բաւական հա-րստութեան տէր եղած է կըսեն, և ուու-զութեան մօտ է։ վասն զի տեղւոյս սովը-րութեանը նկատմամբ ընդհանրապէս ապ-րուստը չկոցոյ շահողներն իրենց զաւակնե-քը սպասաւորութեան կուտան, այսպէս կարելի է նաև յիշեալ Կարապետին հայրն ապրուստը շահելու համար վանքը ղրկած ըլլայ, հիմայ շատ մը հարստութեան տէր ըլլալով այս տարի բոլոր ընտանեօք Ցեղմ կերթան կըսուի։

Երկրորդն՝ ոչ ազգը, ոչ երկիրը, ոչ հայրը և ոչ մայրը ծանօթ թափառաշրջիկ Օհան-նէս անուն (որ մտերս ի հրաշագործ Տիգ-րանեանէ վարդապետ ձեռնադրուած է) անձի ձեռքը կը մնայ առանց ուրուք հըս-կողութեան։ ասանկ անտէր մնալուն, շատ մը արատներն՝ ուրիշներէն գրաւուած է։

Առաջնոյն բաւական այդինեա կար ժա-մանակին, վանահոր անհոգութեամբը մաս մը խոպանացեր, և պակասութեամբն մնաց-եալներն անցեալ տարի բոլորովին արմա-տախիլ եղև։ պատճառելով որ, այդեայ հա-սոյթէն գինի և օղի շինուելով և վանից մէջ խմուելով գեշութիւններ յառաջ կուգայ։ չմոռանալով, որ խաղողը ըստ ինքեան բա-րի պտուղ մ'է, ինչ ուզուի այն կրնայ ըլ-լալ։ զոր օրինակ չամիչ և այլ քաղցրեղէն։ և անոնք ծախուելով բաւական ստակ կը-նայ շահուիլ։ բայց ինչ հարկ կայ ասա-գային գլխացաւութիւն պատրաստել։ դու-ցէ ժամանակ դայ և վանից մուտքն ու ելքը հարցուի ու հաշուոց համար դժուարու-թիւն ծագի։ իրենք ստակ շահելու ճամ-բան դիւրութեամբ արդէն գտած են։ այն է ուխտաւորներէն եկած ընծաներն որոյ ոչ արձանագիր և ոչ հոկողութիւն կայ։ եթէ հիմայ գտնուի ալ նէ՝ որ ըստ մեզ անծա-նօթ է, անցեալ տարուոյ հրատարակութե-նէն ետքը դուցէ պատրաստած կամ սկսած լինին, այն ալ շատէն քիչ։

Վանքերու պահպանութեանը համար կը-սես բնաւ հոգ չի տարուիր, եթէ օրինաւոր ու զօրաւոր մարդիկ պահուի անշուշտ իրենց համար ծախք պիտի ըլլայ, և իրենց քսա-կէն պիտի երթայ ստակն, ըստ որում ազ-գի հոկողութեան տակը չըլլալուն ազգին չէ։ եթէ Բաղիշոյ աւազակները ասոր գան, անարգել կրնան մտնել։ խնդրակատար վա-նուց միջի գտնուողները ձայն հանելու կա-րողութիւն ունէին, բայց վիրաւորուելէն զկնի տա՛ ահի ձայն չը հանեցին։ իսկ ասոնց մէջ գտնուողները կարողութիւն չունին ձայն ալ հանելու։ այս տարի յառաջինը երթող ուխտաւորներէն ստուգուեցաւ, որ սպասաւորաց ուտած հացը մնայն ապրելու համար է։ այս առատ տարին, որ տեղս մի ցարեկ ցորեն (180 200 հօխա կը կշռէ) յի-սուն զուրուշ է, հոն կերուած հացը բերան չը դրուիր։ հին և ալտոտ ցորենէ շինուած, համն ալ լեղի լինելուն եթէ հաւասարապէս լինէր անմեղադրելի էր, խորութիւնը կաւ-րէ գործէ։ որովհետև Վանահայրին իւր կարասլեան և կարապետի հաճած հաճա-խորդներն համադամ կերակրոք, իսկ մը-նացեալները թշուառութեամբ կապրին։

Մեծ. խմբագիր կորսուածին վրայ իր եղերերգ այնքան ողոր յօրինելուն, կոր-սընելու վտանգին ենթակայ գանուածնե-ըուն վրայ հարկ եղածը խօսելով պատրի-արքարանի ուշադրութիւնը դարձնելու ազ-գասիրութիւնը յանձն առնելդ կը խնդր-ուի՝, որպէս զի մինչ որ ներքին աւազակնե-րէ աւելցածն, արտաքիններէն չէ յարձ-տակուեր, վանական խորհրդոյ խոստաց-եալ պարտ ու սլաչաճ տնօրինութիւնը գործադրուի։ կորսուելէն ետքը հարկ չը մնար վրան ողբալու։

Կուզէինք քիչ մ'ալ տեղւոյս գտնուած Ս. Երուսաղէմի Ս. Յակոբեանց աթոռոյ անխնամ կալուածոց վրայ ալ խօսիլ։ նամակս երկարելուն այս անգամ միայն ակնարկ մը նետեմք, հարկ եղած դիտողութիւնք ու-րիշ առթի ձգելով։

Այն բաղմարդեան կալուածներն հակա-ռակ սահմանադրութեան տրամադրու-թեան մի միապետի յանձնուած է, որն որ շինածը կը շինէ ... վրածն կը փլի սան-ձարձակ, հակառակ բանից կոակարարաց և կանոնագիր Ս Երուսաղեմի վանից 38, յոդուածի առանց Կեդ. վարչութենէն արտօնութիւն ստացած լինելու, «ընաւոր կալ-ուածներն ըստ հաճոյս կը վաճառէ։ թէ և քանիցս բողոքուած է յիշեալ Աթոռոյ պատ-ուրիարքին, որ հոգաբարձութիւն կարգէ անտեղութեանց առաջքն առնելու համար։ Եւ ինքն ալ հրամայած է տեղւոյս գործա-կալին, սակայն ազդին ցեցն ու ուտիչը ե-ղող յիշեալ գործակալ Մինասեան բռնաւո-րըն անհնազանդութեամբ պատրիարքա-կան հրամանը չը գործադրած ինքնագլուխ ըստ հաճոյս կը գործէ, Եսայի պատրիար-քըն դպին չը զսպելէն կը մակաբերուի, որ յիշեալին հետ կամակից ըլլայ։ որ դժուա-բարաւատալի է։

Ահաւասիկ քանի վանուց թշուառ վիճա-կըն համառօտաբար նկարագրեցաւ։ եթէ ասոնք նկատողութեան առնուի, հետզհե-տէ անտեսութեան տակ ծածկուածներն՝ ի յայտ կուգան։

Այն Ոկարագրութեանց վրայ ձեր ազ-գասիրական խորհրդածութիւնն ալ աւել-ցնելով ձեր պատուական թերթին մէջ հիւ-ընկալելնիդ խնդրելով։

Մնամ բարեկամ Ձեր

ՀՐԱՉԵԱՑ

ՆԷՎԻՅԷ

ՄԷՄԱԼԻՔԻ ՄԻԼՃԹԷՄԷԱՑԻ ԱՄԷՐԻԳԱՏԱ ԱՐԸ ԴՕՎԱՆԸ

Մէմալիքի միլճթէմիէտէ 2.000.000 արը գօվանը օլուպ, հէր պիր գօվան սէնէտէ պիրիպիր իւսթիւնէ 8 օգգա պալ վերիր։ Պալը օգգասը Ամէրի-գատա օրվա հիսապ իլէ 13 ղշ.ա սա-թըմագաա օլտուղունտան, արբյար Ա-մէրիգատա 260.000 լիրա գատար ի-բատ կէթիրիր։ Գունտան մատտա Ա-մէրիգատա արբյարտան սէնէտէ 8 000 000 օգգա պալ մումու տախի ալընը։ Արը պէսլէմէք, կէլիրի չօգ վէ մատա-ֆը ազ պիր շէյ օլտուղունտան, Ամէ-րիգատա պու իշէ թախսիս օլունան սէրմաեէ էքսէրիյա եիւզտէ եիւզտէն ղիեատէ ֆայիղ կէթիրիր։

ԹՕՄԱԹԷՍ ԵԱԲԱԳԼԱՐԸ

Եաբընարատա Ամէրիգատա չիֆթ-լիք սահիպի պիր զոթ թօմաթէս եաբրագլարընեն աղաճարա դալարվիրէն ուֆագ գուրտլարը վէ դարընֆալարը ակֆ իթմէկնէ էյի պիր չարէ գտուղունու պէտ թէրիպլ անլատը։

Մէզքիւր չէֆթալիք սահիպի Ամերիգա ղազէթալարընին պիրինտէ նէշր իթտիկի պիր մէքթուպտա, «Պունտան պիր միւտտէթ էվվել պաղչէմէ պիր գաչ չէֆթալի ֆիտանը տիքտիմ։ Ֆիտանլար կիւն կիւնէ պէօյիւեիւպ գուվվէթ քէսպ իթտիլեր իսէ տէ, մէյվէ վիրմէկէ պաշլատըգլարընտա, ֆիտանլարըն իւսթիւնտէ պիր չօգ գուրտլար վէ գարընճալար կէօրտիւմ։ Քէօրբէ աղաճլարը կիւնէչին չիտտէթինտէն մուհաֆազա իթմէք իչին պիր կիւն պաղչէմտէն գօբարտըղըմ թօմաթէս եաբրագլարը իլէ աղաճլարըն քէօքլերինի վէ տալլարընը էօրթտիւմ։ Էրթէսի կիւնիւ թէաճճիւպ իտէրէք կէօրտիւմ քի, աղաճլարըն պաղը գըվրըլմըշ եաբրագլարը արասընտա կիղլէնէն էրտէն մասատա ֆիտանլաջըն իւսթիւնտէ գուրտ վէ գարընճա գալմամըշ իտի։ Մէզքիւր գըվրըլմըշ եաբրագլարը տախի աչրպ օնլարըն իւսթիւնէ տէ թօմաթէս եաբրագլարը գօտուղումտա, օնլարտա տախի գուրտ վէ գարընճա գալմատը։ Թօմաթէս եաբրագլարընընն իչպու խասսիէթինի էյիճէ տէնէմէք իսթէյիպ՝, մէզքիւր եաբրագլարտան պիր մըզտար չէյ սուեա պըրագտըգտան սոնրա, սուեու պէօճէքլէնմիշ օլան կիւլ ֆիտանլարը, լիմոն աղաճլարը վէ պաղգա ֆիտանլար իւզէրինէ սէրբտէյիմտէ, իքի կիւն սոնրա պու ֆիտանլարընն տախի հէբսինտէն գուրտլար վէ պէօճէքլեր տէֆ օլտուլար։ տէր։

Թօմաթէս եաբրաղը պէօճէքլերի տէֆ իթմէք իչին գօլայ իսթիմալ օլունուր պիր չարէ օլտուղունտան, իշ պու իլք պահար մէվսիմինտէ պունուն թէհրիւպէսինի իթմէքլիկի պաղչէլերի օլան տօսճլարըմըզը թավսիյէ էտէրիզ։

ԻՐԻ ՊԻՐ ԹՕՓ

Եագընարտա ինկիլթէրբանընն վուվիչ շէհրինտէ ճէսիմ պիր թօր եաբըլտը։ Պու ճէսիմ թօրուն պոյու 27 այագ, տէլէյինին էնի տախի 2 աեագ տըր։ Թօրուն կիւլլէսի 45։ օղգա կէլիր. վէ հէր պիր կիւլլէյի ամմագ իչիւն 25 օղգա պարութ իգթիզա իտէր։ Պու թօրու անճագ 12 քիշի մաքինալար մարիֆէթիյլէ տօղտուրապիլիր։ Իլք տէֆա օլարագ պու թօրտան աթըլան կիւլլէ տիւշտիյիւ եէրին թօրրաղը իչինտէ 45 այագ տէրինէ տէք կիթտի։

ԱՒԵՏԱՐԵՐ

Կ. Պոլիս 19 Հոկ. 1876

Կեդրոնատեղի Մեծ Նոր Խան

. . . Խրագիր։

Ներկայիս պատիւ ունիմք տղաչել զձերդ սիրելի Ազգասիրութիւն որ հետեւեալ ազդը 'ի գիտութիւն ընկերաց դոնէ երկոյս Ձեր պատուական թերթին միջոցաւ հրատարակել բարեհաճիք։ Որով մնամ Ձերդ Ազգասէր ընկերասիրութեան։

Հայկ. Համ. Գործ. Ընկ.

Ատենադպիր Փ. Ատենապետ

Կ. Մ. Ղազարեան Ա. Գալֆիեան

ԱԶԴ

Անցեալ Հոկ. 10 ընդհ. ժողովոյ մեծապատիւ անդամք գիտեն ինչ նուիրական պարտաւորութիւն մը յանձն առած են։

Ուստի Յանձնամոգովոյ յարգ. մեծարանդամք իրենց յանձնուած առաջարկութիւնը կատարած ըլլալովնին. Հայկ. Համ. Գործ. Ընկերութեան մեծարգոյ ընկերք կը հրաւիրուին յառաջիկայ գումարուելիք Ընդհ. ժողովոյ'ի Ս. Սահակեան վարժարանն, ժամը 5, կիւրակէ օր Հոկտ. 24.

ԿԱՐԳ ԽՆԴՐՈՅ

Ունկնդրութիւն կանոնագրութեան և վաւերացումն։ Որով մեծ պարտականութիւն մը կատարած կըլլանք։

Կ. Պոլիս 19 Հոկ. 76

Հ. Հ. Գ. Ընկերութեան

Ատենադպիր Փ. Ատենապետ

Նոյնք Նոյնք

ԱԶԴ

ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ՅԵՐԵԿԵՍՅ ԵՒ ԳԻՇԵՐՕԹԻԿ

Հաստատեալ ի Գատրգիւղ

Վարժարանս, ինչպէս ծանուցուած էր արդէն, բացուած է Հոկտ. 1 էն, և դասախօսութիւնք սկսած են շարունակուիլ։ Բաց ի վարժարանիս Հիմնադիր–Տնօրէնէն, որ կ'աւանդէ Հայ. լեզուի, գրագիտութեան, պատմութեան և Գաղիարէնի դասեր, Հաստատութեանս մէջ պաշտօն կը վարեն հետեւեալ Պատ. անձինքն.

Մ. Ռու (Գաղիացի) դասատու Գաղ. լեզուի

Մ. Ռօպէրթս (Անգղ.) դասատ. Անգղ. լեզուի

Մ. Ֆիլիբ (Գերմ.) դասատ. Գերմ. լեզուի և մարմնամարզից

Առաքել էֆ. Գարամթոսեան դասատու Տաճկ լեզուի

Մկրտիչ էֆ. Վարժապետ. դասատ. մաթեմատիքական գիտութեանց, աշխարհ. և տօմարագիտութեան

Իգնատիոս էֆ. Մուրատեան դասատ. բնական գիտութեանց

Նիկողոս էֆ. Թաշճեան դասատ. Եւրոպ. երաժշտութեան

Ստեփան էֆ. Սուրէնեան դասատ. դաշնակահարութեան

Մ. Լուիճի Գոլոնարի (Իտալացի) դասատ. գծագրութեան

Խաչիկ էֆ. Թանտաճեան դասատ. գեղագր.

Մանուէլ էֆ. Միրախորեան կրկնիչ դասատ. և կառավարիչ

Յարութիւն էֆ. Ս. Դիմաքսեան օգնական դասատու

Յակոբ էֆ. Տիրատուրեան դասախարակ Նախակրթարանի

Փոյթ ունեցած ենք որ ուսմանց այլ և այլ ճիւղերն նոյներուն մէջ իւրեանց հըմտութեամբն հասարակաց վստահութիւնը դրաւող դասատուներէ աւանդուին։

Եւրոպական լեզուաց ուսուցման համար ընտրեցինք ընիկ գաղիացի, անգղիացի և գերմանացի հմուտ և փորձ դասատուներ որք արդէն մայրաքաղաքիս բարձրագոյն վարժարանաց մէջ կը դասախօսեն, և օգտակար համարեցինք որ աշակերտք գաղիարէնն բաց ի գաղիացի դասատուէն ուսանին նաև ի մէջ։ Քրիստոնէական կրօնից ոգին և բարոյականն ուսուցանելու և Հայ. Եկեղեցւոյ վարդապետութիւն ու պատմութիւն դասախօսելու համար պիտի ընտրեմք մի լուսամիտ և ճշմարիտ հոգևորական անձն։ Աստուծմէ զատ, նաև Մեծ. Տէրթէոս Ճէլալեան էֆէնտի, հարաւոր և ճարտար հայազգի բժիշկն, պիտի այցելէ ամեն շաբաթ վարժարանս տղայոց առողջական վիճակն քննելու և առողջապահական հրահանգներ անձամբ պիտի աւանդէ աշակերտաց։

Նախակրթութեան սենեկին մէջ փոքրիկ մանկանց մտաւոր կարողութիւնքն զարթուցանելու համար ի գործ կը դրուին մանկավարժական զուարճալի մեթոտներ որ լուսուղիւ դասն օգտաւէտ հաճոյք մը կը դարձնեն մանկան։

Կերակուրներն մաքուր և սննդարար են և ննջարանք արթուն հսկողութեան տակ։

Վարժարանիս ոգւոյն և ուղղութեան, գիշերօթիկ և ցերեկեայ աշակերտաց ընդունելութեան պայմաններուն, ուսմանց առարկայներուն և այլ պարագայից վրայ ընդարձակ տեղեկութիւնք կը գտնուին Մանզումէի Սեպ. 17 և 18 թիւերուն, Մասիսի Սեպ. 18 թիւոյն, որպէս և վարժարանիս ցայտագրոյն մէջ։

Կը յուսամք որ, ինչպէս արդէն բաւական թուով ծնողք հաճեցան իւրեանց վստահութեամբն զմեզ պատուել իւրեանց զաւակներն մեր խնամոց յանձնելով, նաև այլ ազգայինք պիտի փութան զմեզ քաջալերել մեր սոյն դժուարին ձեռնարկութեան մէջ յօգուտ իւրեանց մանկտւոյն որոյ համար յանձն առած ենք այսքան զոհողութիւն։

Մեզ հետ տեսնուիլ ուզողն կրնայ զմեզ գտնել ամեն օր վարժարանիս մէջ, Գատրգիւղ, Լատին փողոց թիւ 5։

1876 Հոկ. 12 ՀԻՄՆԱԴԻՐ–ՏՆՕՐԷՆ

Գատրգիւղ Ռ. Ե. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

ԵԷՆԻ ԻՃԱՏ

ԻՍԹԻՄԱԼ ԻՏԷՆԼԷՐ ՊԻՐ ՏԱՀԱ ՏԻՇ ԱՂԸԸՍԸ ԶԷՔՄԷԶԼԷՐ

ՄԻԻՍԻԻ ԱԼԷՔՍԱՆՏՐ ՕԵՄԻՐԻՍԸՆ ԻԹԹԸՐԱՔԷՐՏԷՍԻ ՕԼԱՆ ԿԱՐԿԱՐԱ

Մէզքիւր կարկարա իլանը պիւսպիւթիւն զարարսըզ պիր չէյ օլուպ, չիւրիւք տիշլէրին էն շիտտէթլի աղրը վէ սըզըլարընը ադապինտէ վէ սուրէթը տայիմէտ տէֆ ու իզալէ իտէր։ պու մուալիճէ, գուվվէթտէն տիւշմիւշ վէ եէրինտէն օյնամըշ տիշլերի տախի գավիլէշտիրիպ բէքլէշտիրիր օլտուղու միսիլու, սաղլամ տիշլերին տէ չիւրիւմէսինի մէնն իտէր։ չիշ իլէ պէրապէր սուրէթի իսթիմալինի հավի թարիֆասը տա վերիլիր։ կէրէք Իսթանպոլ վէ կէրէք ճիվարը գուրրա իչին քիչիւք չիշէսինին ֆիեաթը պիր չարէկ վէ պէօյիւկիւնիւն եարըմ Մէճիտիյէ տիր։ Մէզքիւր իլաճ կէրէք Իսթանպոլտա վէ կէրէք ճիվարը գուրրատէ քեսային պիլճիւմլէ էճզախանէլերլէ էճզա թիւճճարանընտա պուլունուր։ վէ Իզմիրտէ (Իզար պիրատէրլէր)ին էճզախանէսի իլէ սայիր էճզաճըլարտա տախի սաթըմագտա տը։ պաշլըճա տէրօզիթօսու մահալի Իսթանպոլտա Զագմազճըլար եօգուշունտա 72 նիւմէրօլու մաղազա տը։ 6

Հ. ՖԼԱՐՖԷԼՏ ՎԷ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱ

Հ. ՖԼԱՐՖԷՐՏԻՆ մաղազասընտա, կէրէք պուրա վէ կէրէք էճնէպի ֆօնտա վէ սէհիմլէրի սաթըն ալընը վէ սաթըլը։

Իքրամիյէլի սէհիմլէր վէ բըրօմէսլէր սաթըլը։ Ֆուրօնլար ըսգօնթօ իտիլիր։

Յարրաֆիեէեէ տայիր հէր նէվի ախզ ու իթա իտիլիր։

Մէզքիւր մաղազատա աթիսէքի քեազրտլար տախի պուլունուր։

ՊՈՒՌԲԼԷՇ ՇԷՀԷՐԻՆ ԻԳՐԱՄԻԷԼԻ ԻՈԹԻԳՐԱԶ ԹԱՀՎԻԼԱԹԸ ՎԷ ԲԸՐՕՄԷՍԼԷՐԻ

1876 ալաֆրանկա նոյեմբեր 1 տէ չէքիլիպ, պիրինճի իպրամիէսի 100,000 ֆրանգ տը։

ՍԱԳՈՕՆԵԱՆԸՆ 90 ԸՆՃԸ ԲԻԱՆԳՕՍՈՒ

100,000 պիլէթաէն 50,000 ի գալանը Սեպտեմբեր հոկտեմբեր վէ նոյեմբեր այլարընտա չէքիլիպ, 500,000 վէ 300,000 վէ 200,000 վէ 150,000 վէ 100,000 վէ 50,000 վէ 30,000 մարք գալանըլար։

ԽԱՆԴԸՆԱԳԱՐԾԸ ՍԻԿՈՒՐԹԱ

NORTH BRITISH AND MERCANTILE INSURANCE COMPANY

ՆՕՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԷՐԷՆԹԱՅԼ

Նոր Լոնդոն վէ Էդինբուրկ եանընդի սիկուրթա ֆոմբանիասը

	Ինկ. Լր.
Ասլ սէրմաեէ	2,000000
Իօտէնմիշ սէրմաեէ	50,000
Եանընդն շիւպէսինտէն հասըլ օլմուշ իհթիեաթ	
ադճէսի	827238 1,077,2
Իքի սէնէսինտէ սաֆի քեարը	803,746

NORTHERN ASSURANC COMPANY

ՆՕՐԹԸՐՆ

Նոր Լոնդոն եանընդի սիկուրթա ֆոմբանիասը

	Ինկ. Լր
Ասլ սէրմաեէ	3,000,000
Իօտէնմիշ սէրմաեէ	50,000
Եանընդն շիւպէսինտէն հասըլ օլմուշ իհթիեաթ	
ադճէսի	315,000 465,000
Սաֆի քեար	313,364

Սահիպ իմզա քէնտուսինին, պուլէսաէքի իքի սիկուրթա գումբանեալարընընն ՊԻՐԼԷՇՄԻՇ ամէնթօսու նասպ օլունմուշ օլուպ, եանկընն սիկուրթասը իչին չօգ գօլայըգար վիրպիլիր պիր հալտէ պուլունտուղունու, քէնտի պիր չօգ միւթէրիլէրինէ, վէ Իսթանպօլուն բաղլէթլու էհալիսինէ իլան իթմէկէ միւսարաաթ իտէր։

Մէզքիւր գումբանեալար, քէնտի տախիլի նիզամնամէլերի մուճիպինճէ սիկուրթաեա թուրթուգլարը էպնիյէլերի, պէյնլէրինտէ թագսիմ իտէճէքլեր տիր։ Եանընդն սիկուրթասը իչին վիրտիլերի գօլայըգլար իլէ պիր չօգ իշ եարմաեա միւքթէտիր տիրլէր։

Շիմտիյէ գատար օլտուղու կիպի, Պէյօղլու վէ Գալաթա վէ Իսթանպօլ վէ ճիվար չէհիր վէ քէօյլերտէ էպնիյէ սիկուրթաեա թուրթաճագ տը։

Ֆիեաթ վէ սայիրէ հզընագտա մալիւմաթ ալմագ իսթէյէնլերին, Գալաթատա Կըլավանի–խաընտա 5 նիւմէրօ մաղազաեա միւրաճաաթ լյլմէլերի։

Մէզքիւր գումբանեալարընն ամէնթօսու

Վ. Ռ. ՍՈՒԱՆ

ՍԱՀԻՊ ԳԱԶԷԹԱ

ԿԱՐԱՊԵՏ Ե. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Գալաթատա Բէնչէնպիհ–բազարընտա

Նո. 41 Իրսի խանընտա